

MASARYKOVA UNIVERZITA
PRÁVNICKÁ FAKULTA

Evropské trendy právnických osob

Jan.hurdik@law.muni.cz

Společenské determinanty a odraz v právu

- Přednost lidské svobody před rovností (!)
- Odmítnutí vazeb soukromých vztahů na práva a povinnosti vůči společnosti (srov. § 415 OZ- § 2900 NOZ) - vývoj ke společenské odpovědnosti
- Odmítnutí pojetí obč. práva jako nástroje řízení společnosti - liberalismus (*laissez passer, laissez faire*)
 - = dominance individualismu nad kolektivismem (ind.-soc. prvek)
 - = rozhodující vliv autonomie vůle
 - = dohoda stran má přednost před zákonem
 - = neformálnost přednost před formálností

Společenské determinanty a odraz v pr. II

- Těžištěm obč. práva nejsou majetkové vztahy, ale člověk a jeho právní postavení
 - Základem postavení člověka v obč. právu je jeho přirozenoprávní charakteristika
 - Jednotlivé části právního statusu člověka jsou osou (osnovou) zákoníku
 - Antropocentrické pojetí kodexu
- Suma: evropská tradice, odmítnutí totalitních koncepcí, uskutečňování ideálů evropanství, liberalismus

Vývoj právních konceptů PO

- Podle teorií
- Podle pramenů
- Podle praktického vlivu

Vývoj teorií

- Střety modernizovaných teorií fikce a reality
- Vliv teorie organické na pojetí vnitřního uspořádání PO
- Rozsah právní osobnosti a „svéprávnosti“ PO
 - Koncept přičitatelnosti jednání PO
- „Národnost“ PO a její vývoj
 - Obnovený zájem o teorii kontroly z daňového (i politického) hlediska

Vliv pramenů na vývoj PO

- Preference dominance (psaného) práva ca preference faktického vývoje + judikatura
- Retardující vliv kontinentálního práva na vývoj
- Stále dominující formálně právní pojetí PO jako (výlučné) právní konstrukce (založené na teorii fikce)
- Nejasnosti s legislativní konstrukcí PO (§ 20 odst.1)
- Konfrontace národních a evropských pramenů

Podle praktického vlivu

- Globální prostředí právnických osob (mj. „Panama papers“)
- Fakticky dominantní vliv PO v globálním měřítku
- Soukromé a veřejné (vliv soukromé sféry na veřejné věci: ekologické spolky.. ca vliv veřejné moci na soukromé PO, resp. prosazování - veřejného či soukromého vlivu prostřednictvím „neziskovek“)
- Diskuse o „neziskovkách“ v kontextu nejžhavějších témat současnosti

Tendence vývoje PO podle typů

- Spolkové typy
 - pod vlivem doktríny základních práv
- Nadační typy
 - střet vlivu globálních ekonomických zájmů a principu kontroly
- Jiné typy PO - ústavy aj.
 - obecná tendence k liberalizaci (propojení veřejných a soukromých zdrojů)
- Příbuzné instituty (z hlediska cílů)
 - Trusty
 - liberalizace ca zabránění nežádoucím transferům a alokacím, únikům z právně dohledatelné sféry, odtržení majetku od vlastníka a jeho odpovědnosti
 - Nesamostatné nadace (přidružený fond)

Evropské typy PO jako výraz vývoje PO

- Evropské hospodářské zájmové sdružení (z.č. 360/2004 Sb., o evropském hospodářském zájmovém sdružení)
- 2. Evropská společnost (z.č. 627/2004 Sb., o evropské společnosti)
- 3. Evropské družstvo (z. č. 307/2006 Sb., o evropské družstevní společnosti)
- (4. Evropská vzájemná společnost)
- (5. Evropská soukromá společnost)
- (6. Evropský spolek)
- (7. Evropská nadace (European Foundation - příprava))